

N:o 52.

Ank. till Riksd. Kansli den 7 Maj 1885, kl. 1 e. m.

Memorial, med förslag till voteringspropositioner m. m. med anledning af Kamrarnes olika beslut i åtskilliga till regleringen af utgifterna under riksstatens Åttonde hufvudtitel hörande frågor.

(2:a U. A.)

Sedan Riksdagens Kamrar afslutat behandlingen af Utskottets Utlåtande N:o 14, angående regleringen af utgifterna under riksstatens åttonde hufvudtitel, får Utskottet, som förut i annat memorial (N:o 49) yttrat sig med anledning af ett af de olika beslut, hvori Kamrarne stannat, nu meddela yttrande angående öfriga frågor, hvori Kamrarnes beslut rörande nämnde hufvudtitel äro skiljaktiga.

1:o.

I en till Riksdagen aflåten särskild proposition (N:o 26) hade Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att godkänna följande aflöningsstat och bestämmelser för läkare och andra tjänstemän vid åtskilliga hospital nemligen:

Bih. till Riksd. Prot. 1885. 4 Saml. 1 Afd. 43 Häft.

1

“Stockholms hospital.

	Kronor.
Öfverläkaren	4,500: —
jemte boställsvåning och ved;	
biträdande läkaren	2,500: —
jemte bostad med möbler och sängkläder, lyse, ved, tvätt och första klassens kost;	
sysslomannen	3,500: —
jemte boställsvåning och ved;	

Upsala hospital.

Öfverläkaren	6,500: —
jemte boställsvåning och ved;	
två biträdande läkare, hvardera 2,500 kronor	5,000: —
jemte för hvardera bostad med möbler och sängkläder, lyse, ved, tvätt och första klassens kost;	
sysslomannen	3,500: —
jemte boställsvåning och ved;	

Nyköpings hospital.

Läkaren	2,500: —
sysslomannen	800: —
jemte boställsvåning och ved;	

Vadstena hospital.

Öfverläkaren	7,000: —
jemte boställsvåning och ved; dock med skyldighet för öfverläkaren att, intill dess annorlunda bestämmes, i stället för boställsvåning åtnöjas med en hyresersätt- ning af 1,200 kronor årligen;	
biträdande läkaren	2,500: —
jemte bostad med möbler och sängkläder, lyse, ved, tvätt och första klassens kost;	
sysslomannen	3,500: —
jemte boställsvåning och ved;	

Kronor.

Vexjö hospital.

Öfverläkaren	6,500: —
jemte boställsvåning och ved;	
biträdande läkaren	2,500: —
jemte bostad med möbler och sängkläder, lyse, ved, tvätt och första klassens kost;	
sysslomannen	3,000: —
jemte boställsvåning och ved;	

Lunds hospital.

Öfverläkaren	7,000: —
jemte boställsvåning och ved;	
biträdande läkaren	2,500: —
jemte bostad med möbler och sängkläder, lyse, ved, tvätt och första klassens kost;	
sysslomannen	3,500: —
jemte boställsvåning och ved;	

Göteborgs hospital.

Öfverläkaren	6,500: —
jemte boställsvåning och ved;	
biträdande läkaren	2,500: —
jemte bostad med möbler och sängkläder, lyse, ved, tvätt och kost lika med allmänna afdelningen samt såsom kostförbättringspenningar 200 kronor;	
sysslomannen	3,000: —
jemte boställsvåning och ved;	

Hernösands hospital.

Öfverläkaren	6,500: —
jemte boställsvåning och ved;	
biträdande läkaren	2,500: —
jemte bostad med möbler och sängkläder, lyse, ved, tvätt och första klassens kost;	

	Kronor.
sysslomannen	3,000: —
jemte boställsvåning och ved.	

De för aflöningsstatens tillämpning nödiga utgifter bestridas af förslagsanslaget till hospitals underhåll.»

Vid tillämpning af denna stat skulle iakttagas:

att två tredjedelar af den kontanta aflöningen utgöra lön och en tredjedel tienstgöringspenningar;

att biträdande läkare, som är medicine licentiat och boende vid hospitalet, eger att utöfver ofvan bestämda aflöning bekomma årligen 1,000 kronor, under vilkor att han icke med befattningen såsom biträdande läkare förenar annan tienst; samt

att för biträdande läkare, som icke är boende vid hospitalet, aflöningen i alla händelser utgår med endast 2,000 kronor om året utan någon rätt till naturaförmåner.

Vidare hade Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att medgifva, att till aflöning åt öfrige vid nämnda hospital erforderlige tienstemen Kongl. Maj:t måtte medgifvas rätt att, förutom de naturförmåner Kongl. Maj:t kunde finna skäligt bestämma, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med Medicinalstyrelsens förslag använda ett kontant belopp af högst 16,000 kronor utaf förslagsanslaget till hospitals underhåll.

Med anledning af denna Kongl. Maj:ts framställning hade Utskottet i *punkten 21:o* hemställt,

i mom. a):

att Riksdagen måtte godkänna följande aflöningsstat för läkare och andra tienstemen vid nedannämnda hospital:

Stockholms hospital.

	Kronor.
Öfverläkaren	4,000: —
jemte boställsvåning och ved;	
biträdande läkaren	2,500: —
jemte bostad med möbler och sängkläder, lyse, ved, tvätt och första klassens kost;	
sysslomannen	3,200: —
jemte boställsvåning och ved;	

Kronor.

Upsala hospital.

Öfverläkaren	6,000: —
jemte boställsvåning och ved;	
två biträdande läkare, hvardera 2,500 kronor	5,000: —
jemte för hvardera bostad med möbler och sängkläder, lyse, ved, tvätt och första klassens kost;	
sysslomannen	3,200: —
jemte boställsvåning och ved;	

Nyköpings hospital.

Läkaren	2,500: —
sysslomannen	800: —
jemte boställsvåning och ved;	

Vadstena hospital.

Öfverläkaren	6,500: —
jemte boställsvåning och ved; dock med skyldighet för öfverläkaren att, intill dess annorlunda bestämmes, i stället för boställsvåning åtnöjas med en hyresersätt- ning af 1,200 kronor årligen;	
biträdande läkaren	2,500: —
jemte bostad med möbler och sängkläder, lyse, ved, tvätt och första klassens kost;	
sysslomannen	3,200: —
jemte boställsvåning och ved;	

Vexjö hospital.

Öfverläkaren	6,000: —
jemte boställsvåning och ved;	
biträdande läkaren	2,500: —
jemte bostad med möbler och sängkläder, lyse, ved, tvätt och första klassens kost;	
sysslomannen	2,800: —
jemte boställsvåning och ved;	

Kronor.

Lunds hospital.

Öfverläkaren	6,500: —
jemte boställsvåning och ved;	
biträdande läkaren	2,500: —
jemte bostad med möbler och sängkläder, lyse, ved, tvätt och första klassens kost;	
sysslomannen	3,200: —
jemte boställsvåning och ved;	

Göteborgs hospital.

Öfverläkaren	6,000: —
jemte boställsvåning och ved;	
biträdande läkaren	2,500: —
jemte bostad med möbler och sängkläder, lyse, ved, tvätt och kost lika med allmänna afdelningen samt så- som kostförbättringspenningar 200 kronor;	
sysslomannen	2,800: —
jemte boställsvåning och ved;	

Hernösands hospital.

Öfverläkaren	6,000: —
jemte boställsvåning och ved;	
biträdande läkaren	2,500: —
jemte bostad med möbler och sängkläder, lyse, ved, tvätt och första klassens kost;	
sysslomannen	2,800: —
jemte boställsvåning och ved.	

 Summa kronor 85,500: —,

hvilka aflöningar skola utgå af förslagsanslaget till hospitals underhåll;

i mom. b):

att Riksdagen måtte, beträffande tillämpningen af denna stat, föreskrifva:

att två tredjedelar af den kontanta aflöningen utgöra lön och en tredjedel tienstgöringspenningar;

att biträdande läkare, som är medicine licentiat och boende vid hospitalet, eger utöfver den i mom. a) bestämda aflöning bekomma årligen 1,000 kronor, under vilkor att han icke med befattningen såsom biträdande läkare förenar annan tjenst; samt

att för biträdande läkare, som icke är boende vid hospitalet, aflöningen i alla händelser utgår med endast 2,000 kronor om året utan någon rätt till naturaförmåner;

i mom. c):

att Riksdagen för åtnjutande af den nya lönestaten måtte för öfverläkare stadga det vilkor, att öfverläkaren icke må utom hospitalet utöfva enskild praktik mot betalning, med undantag af hvad som rörer sinnessjukdomar;

och mom. d):

att Riksdagen måtte medgifva, att till arfvoden åt öfrige vid ofvannämnda hospital erforderliga tjenstemän Kongl. Maj:t må, förutom de naturaförmåner, som af Kongl. Maj:t redan äro bestämda, använda ett kontant belopp af högst 12,000 kronor af förslagsanslaget till hospitals underhåll.

Vid mom. a) har *Första Kammar*en, med afslag å Utskottets hemställan, så vidt den skilde sig från hvad Kongl. Maj:t i detta hänseende föreslagit, beslutit att bifalla Kongl. Maj:ts framställning i denna del oförändrad; hvaremot *Andra Kammar*en bifallit Utskottets hemställan.

Vid öfriga moment hafva Kamrarne *dels* vid mom. b) och c) bifallit hvad Utskottet hemställt, och *dels* vid mom d) efter det Kamrarne fattat olika beslut, frånträdt dessa beslut och i stället bifallit ett af Utskottet i dess ofvanberörda Memorial N:o 49 framställt sammanjemkningsförslag.

Då Kamrarnes beslut vid mom. a) icke kunna sammanjemkas, får Utskottet för irågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som vill, att Riksdagen

dels godkänner följande aflöningsstat för läkare och andra tjenstemän vid nedannämnda hospital, nemligen:

Stockholms hospital.

	Kronor.
Öfverläkaren	4,500: —
jemte boställsvåning och ved;	

	Kronor.
biträdande läkaren	2,500: —
jemte bostad med möbler och sängkläder, lyse, ved, tvätt och första klassens kost;	,
sysslomannen	3,500: —
jemte boställsvåning och ved;	

Upsala hospital.

Öfverläkaren	6,500: —
jemte boställsvåning och ved;	
två biträdande läkare, hvardera 2,500 kronor	5,000: —
jemte för hvardera bostad med möbler och sängkläder, lyse, ved, tvätt och första klassens kost;	
sysslomannen	3,500: —
jemte boställsvåning och ved;	

Nyköpings hospital.

Läkaren	2,500: —
sysslomannen	800: —
jemte boställsvåning och ved;	

Vadstena hospital.

Öfverläkaren	7,000: —
jemte boställsvåning och ved; dock med skyldighet för öfverläkaren att, intill dess annorlunda bestämmes, i stället för boställsvåning åtnöjas med en hyresersätt- ning af 1,200 kronor årligen;	
biträdande läkaren	2,500: —
jemte bostad med möbler och sängkläder, lyse, ved, tvätt och första klassens kost;	
sysslomannen	3,500: —
jemte boställsvåning och ved;	

Vexjö hospital.

Öfverläkaren	6,500: —
jemte boställsvåning och ved;	

	Kronor.
biträdande läkaren	2,500: —
jemte bostad med möbler och sängkläder, lyse, ved, tvätt och första klassens kost;	
sysslomannen	3,000: —
jemte boställsvåning och ved;	

Lunds hospital.

Öfverläkaren	7,000: —
jemte boställsvåning och ved;	
biträdande läkaren	2,500: —
jemte bostad med möbler och sängkläder, lyse, ved, tvätt och första klassens kost;	
sysslomannen	3,500: —
jemte boställsvåning och ved;	

Göteborgs hospital.

Öfverläkaren	6,500: —
jemte boställsvåning och ved;	
biträdande läkaren	2,500: —
jemte bostad med möbler och sängkläder, lyse, ved, tvätt och kost lika med allmänna afdelningen samt såsom kostförbättringspenningar 200 kronor;	
sysslomannen	3,000: —
jemte boställsvåning och ved;	

Hernösands hospital.

Öfverläkaren	6,500: —
jemte boställsvåning och ved;	
biträdande läkaren	2,500: —
jemte bostad med möbler och sängkläder, lyse, ved, tvätt och första klassens kost;	
sysslomannen	3,000: —
jemte boställsvåning och ved;	

dels bestämmer att för aflöningsstatens tillämpning nödiga utgifter skola bestridas af förslagsanslaget till hospitals underhåll, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen beslutit att godkänna följande aflöningsstat för läkare och andra tjenstemän vid nedannämnda hospital, nemligen:

Stockholms hospital.

	Kronor.
Öfverläkaren	4,000: —
jemte boställsvåning och ved;	
biträdande läkaren	2,500: —
jemte bostad med möbler och sängkläder, lyse, ved, tvätt och första klassens kost;	
sysslomannen	3,200: —
jemte boställsvåning och ved;	

Upsala hospital.

Öfverläkaren.....	6,000: —
jemte boställsvåning och ved;	
två biträdande läkare, hvardera 2,500 kronor	5,000: —
jemte för hvardera bostad med möbler och sängkläder, lyse, ved, tvätt och första klassens kost;	
sysslomannen	3,200: —
jemte boställsvåning och ved;	

Nyköpings hospital.

Läkaren	2,500: —
sysslomannen	800: —
jemte boställsvåning och ved;	

Vadstena hospital.

	Kronor.
Öfverläkaren	6,500: —
jemte boställsvåning och ved; dock med skyldighet för öfverläkaren att, intill dess annorlunda bestämmes, i stället för boställsvåning åtnöjas med en hyresersätt- ning af 1,200 kronor årligen;	
biträdande läkaren	2,500: —
jemte bostad med möbler och sängkläder, lyse, ved, tvätt och första klassens kost;	
sysslomannen	3,200: —
jemte boställsvåning och ved;	

Vexjö hospital.

Öfverläkaren	6,000: —
jemte boställsvåning och ved;	
biträdande läkaren	2,500: —
jemte bostad med möbler och sängkläder, lyse, ved, tvätt och första klassens kost;	
sysslomannen	2,800: —
jemte boställsvåning och ved;	

Lunds hospital.

Öfverläkaren	6,500: —
jemte boställsvåning och ved;	
biträdande läkaren	2,500: —
jemte bostad med möbler och sängkläder, lyse, ved, tvätt och första klassens kost;	
sysslomannen	3,200: —
jemte boställsvåning och ved;	

Göteborgs hospital.

Öfverläkaren	6,000: —
jemte boställsvåning och ved;	

	Kronor.
biträdande läkaren.....	2,500: —
jemte bostad med möbler och sängkläder, lyse, ved, tvätt och kost lika med allmänna afdelningen samt så- som kostförbättringspenningar 200 kronor;	
sysslomannen.....	2,800: —
jemte boställsvåning och ved;	

Hernösands hospital.

Öfverläkaren	6,000: —
jemte boställsvåning och ved;	
biträdande läkaren.....	2,500: —
jemte bostad med möbler och sängkläder, lyse, ved, tvätt och första klassens kost;	
sysslomannen.....	2,800: —
jemte boställsvåning och ved.	
<hr style="width: 100%; border: 0.5px solid black;"/>	
Summa kronor 85,500: —	

»vilka aflöningar skola utgå af förslagsanslaget till hospitals underhåll.»

2:o.

Sedan Kongl. Maj:t till uppförande af en tillbyggnad för riksarkivet å dess nuvarande tomt och en mindre del af Riksgäldskontorets tomt, på sätt statsrådsprotokollet innehölle, äskat, att ett anslag måtte beviljas af 575,000 kronor, hvaraf för år 1886 skulle anvisas 100,000 kronor, så hade Utskottet i *punkten 27:o* hemställt, att Riksdagen icke nu måtte bevilja något anslag för uppförande å riksarkivets nuvarande tomt af en ny byggnad för detsamma.

Med afslag å Utskottets hemställan, har *Första Kammaren* bifallit Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning; hvaremot *Andra Kammaren* bifallit Utskottets hemställan; och får Utskottet för frågans afgörande genom gemensam omröstning föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som vill, att Riksdagen bifaller Kongl. Maj:ts framställning derom, att för uppförande af en tillbyggnad för riksarkivet å dess nuvarande tomt och en mindre del af Riksgäldskontorets tomt, på sätt

statsrådsprotokollet innehåller, ett anslag af 575,000 kronor beviljas och deraf för år 1886 anvisas 100,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen icke nu beviljat något anslag för uppförande å riksarkivets nuvarande tomt af en ny byggnad för det-samma.»

3:o.

Sedan Kongl. Maj:t i särskild proposition (N:o 32), under åberopande af innehållet af ett vid propositionen fogadt utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 20 Februari 1885, föreslagit, att Riksdagen ville till restauration af Upsala domkyrka, hufvudsakligen i enlighet med den af Kongl. Maj:t därför fastställda plan, bevilja ett anslag af 500,000 kronor och deraf anvisa 70,000 kronor att utgå under år 1886, så hade Utskottet i *punkten 31:o* hemställt, att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts framställning, måtte till restauration af Upsala domkyrka, hufvudsakligen i enlighet med den af Kongl. Maj:t därför fastställda plan, bevilja ett anslag af 500,000 kronor samt deraf på extra stat för år 1886 anvisa 70,000 kronor.

Denna hemställan har *Första Kammaren* bifallit, men *Andra Kam-maren* afslagit; och får Utskottet för frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som vill, att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts framställning, till restauration af Upsala domkyrka, hufvudsakligen i enlighet med den af Kongl. Maj:t därför fastställda plan, beviljar ett anslag af 500,000 kronor samt deraf på extra stat för år 1886 anvisar 70,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har ifrågavarande anslag icke blifvit af Riksdagen beviljad.»

4:o.

Sedan Kongl. Maj:t i särskild proposition (N:o 33), under åberopande af innehållet af ett propositionen bilagdt statsrådsprotokoll, föreslagit till Riksdagen att till restauration af Skara domkyrka, hufvudsakligen i enlighet med den därför uppgjorda planen, bevilja ett anslag af 250,000 kronor och deraf anvisa 35,000 kronor att utgå under år 1886, så hade Utskottet i *punkten 32:o* hemställt, att Riksdagen icke måtte bevilja något anslag för restauration af Skara domkyrka.

Första Kammaren har afslagit Utskottets hemställan och beslutit, att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts framställning, må till restaurering af Skara domkyrka, i hufvudsaklig enlighet med den därför uppgjorda planen, bevilja ett anslag af 250,000 kronor och deraf på extra stat för år 1886 anvisa ett belopp af 35,000 kronor; dock med vilkor, att restaureringsarbetet utan vidare anslag af statsmedel varder fullbordadt.

Andra Kammaren åter har bifallit Utskottets hemställan; och får Utskottet för denna frågas afgörande medelst gemensam omröstning föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som vill, att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts framställning, till restaurering af Skara domkyrka, i hufvudsaklig enlighet med den därför uppgjorda planen, beviljar ett anslag af 250,000 kronor och deraf på extra stat för år 1886 anvisar 35,000 kronor; dock med vilkor att restaureringsarbetet utan vidare anslag af statsmedel varder fullbordadt, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen icke beviljat något anslag för restauration af Skara domkyrka.»

5:o.

Sedan Kongl. Maj:t för tillfällig löneförbättring åt provinsialläkare,

för år 1886 begärt ett extra anslag af 25,000 kronor, så hade Utskottet i *punkten 51:o* hemställt, att Riksdagen måtte på det sätt bifalla hvad Kongl. Maj:t föreslagit, att Riksdagen på extra stat för år 1886 anvisade ett belopp af 20,000 kronor för tillfällig löneförbättring åt provinsialläkare.

Med afslag å Utskottets hemställan, så vidt den skilde sig från Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning, har *Första Kammar*en bifallit denna framställning, hvaremot *Andra Kammar*en bifallit Utskottets hemställan.

För frågans afgörande genom gemensam omröstning får Utskottet föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som vill, att Riksdagen bifaller Kongl. Maj:ts framställning derom att, för tillfällig löneförbättring åt provinsialläkare, för år 1886 anvisas ett extra anslag af 25,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen på det sätt bifallit hvad Kongl. Maj:t föreslagit, att Riksdagen på extra stat för år 1886 anvisat ett belopp af 20,000 kronor för tillfällig löneförbättring åt provinsialläkare.»

6:o.

Sedan Kongl. Maj:t föreslagit, att Riksdagen måtte till veterinärinrättningen i Skara — med godkännande af det i statsrådsprotokollet angifna förslag till veterinärinrättningens ombildning till en hofbeslagskola och en vårdanstalt för sjuka husdjur, vid hvilken anstalt endast skulle meddelas praktisk-klinisk undervisning — bevilja för år 1886 ett extra anslag af 12,900 kronor, så hade Utskottet i *punkten 54:o* hemställt, att Riksdagen, med afslag å det i statsrådsprotokollet framställda förslag till veterinärinrättningens i Skara ombildning, måtte — under anhållan att Kongl. Maj:t täcktes till nästa Riksdag efter verkställd utredning, i den mån sådan kunde befinnas erforderlig, framlägga förslag till uppförande på ordinarie stat af anslaget till nämnda inrättning — anvisa för år 1886 till inrättningens vidmakthållande med oförändrad organisation under samma år ett extra anslag af 12,900 kronor.

Första Kammaren har bifallit denna Utskottets hemställan, men *Andra Kammaren* deremot bifallit Kongl. Maj:ts förevarande framställning.

Då dessa olika beslut icke kunna sammanjemkas och ej heller föranleda uppställandet af voteringsproposition, enär så väl summan som sättet för dess användning enligt båda Kamrarnes beslut är lika, lärer hos Kongl. Maj:t endast böra anmälas den del af Kamrarnes beslut, hvori dessa sammanstämma; och får Utskottet därför hemställa,

att Kamrarne hvar för sig må medgifva, att i Riksdagens blifvande skrifvelse angående regleringen af utgifterna under riksstatens åttonde hufvudtitel Riksdagens beslut rörande veterinärrättningen i Skara må affattas sålunda, att Riksdagen, till undervisningens uppehållande vid veterinärrättningen i Skara, på extra stat för år 1886 beviljat ett anslag af 12,900 kronor.

7:o.

Kongl. Maj:t hade föreslagit Riksdagen att för år 1886 bevilja ett extra anslag af 15,000 kronor, att under enahanda vilkor, som Riksdagen uppställt i afseende på dispositionen af de för år 1885 till samma ändamål anslagna medel, användas till understöd åt sådana anstalter eller föreningar, som anordna föreläsningkurser för arbetsklassen.

Berörda af 1884 års Riksdag fastställda vilkor voro följande:

att det understödsbelopp, som utgäfves till hvarje anstalt eller förening, icke finge öfverstiga 3,000 kronor för år räknadt;

att kommuner eller enskilde tillsköte minst lika mycket som staten;

att anstaltens angelägenheter vårdades af en styrelse, som antog föreståndare och lärare;

att föreläsningarna ordnades regelbundet, visst antal timmar i veckan under fem till åtta månader och i väl afpassade kurser;

att anstalten förfogade öfver kunniga och dugliga, för denna undervisning lämpliga lärarekrafter samt tillräcklig och passande undervisningsmateriel;

att alla politiska och religiösa strider eller förhandlingar vid föreläsningarna eller undervisningen blefve förbjudna; samt

att anstalten eller föreningen skulle vara skyldig att underkasta sig de vilkor och kontroller, som i öfrigt af Kongl. Maj:t pröfvades nödiga eller lämpliga.

Af enskild motionär hade vid innevarande riksdag vidare föreslagits:

dels att Riksdagen måtte för år 1886 å 8:de hufvudtiteln anvisa ett extra anslag af 20,000 kronor till understöd åt sådana anstalter eller föreningar, som anordna föreläsningskurser för arbetsklassen;

dels att det understödsbelopp, som utgäfves till hvarje anstalt eller förening, ej finge öfverstiga 3,000 kronor, för år räknadt, dock att filialer för arbetareinstitut, som vore förlagda till andra lokaler än hufvudanstalten, måtte ega samma rätt till understöd som sjelfständiga föreläsningsanstalter;

under det att öfriga villkor för åtnjutande af understöd från detta anslag skulle blifva oförändrade de samma, som de af nästförlidne Riksdag bestämdes.

I *punkten 73:o* hade Utskottet hemställt, att Riksdagen, med anledning af Kongl. Maj:ts framställning och bifall till motionen i hvad denna afsåge anslagsbeloppet, måtte på extra stat för år 1886 anvisa ett anslag till Kongl. Maj:ts förfogande af 20,000 kronor, att användas till understöd åt sådana anstalter eller föreningar, som anordnade föreläsningar för arbetsklassen, dock under följande villkor:

att det understödsbelopp, som utgäfves till hvarje anstalt eller förening, i allmänhet icke finge öfverstiga 3,000 kronor för år räknadt; dock med rättighet för Kongl. Maj:t att, der särskilda förhållanden dertill föranledde, öka beloppet till högst 5,000 kronor;

att kommuner eller enskilde tillsköte minst lika mycket som staten;

att anstaltens angelägenheter vårdades af en styrelse, som antoge föreståndare och lärare;

att föreläsningarne ordnades regelbundet, visst antal timmar i veckan under fem till åtta månader och i väl afpassade kurser;

att anstalten förfogade öfver kunniga och dugliga, för denna undervisning lämpliga lärarekrafter samt tillräcklig och passande undervisningsmateriel;

att alla politiska och religiösa strider eller förhandlingar vid föreläsningar eller undervisningen blefve förbjudna; samt

att anstalten eller föreningen skulle vara skyldig att underkasta sig de villkor och kontroller, som i öfrigt af Kongl. Maj:t pröfvades nödiga eller lämpliga.

*Första Kammar*en har bifallit Utskottets hemställan, hvaremot *Andra Kammar*en, med afslag å Utskottets hemställan i hvad den skilde sig från Kongl. Maj:ts i ämnet framlagda proposition, bifallit denna proposition oförändrad.

För denna frågas afgörande genom gemensam omröstning får Utskottet föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som vill, att Riksdagen för år 1886 anvisar ett anslag till Kongl. Maj:ts förfogande af 20,000 kronor att användas till understöd åt sådana anstalter eller föreningar, som anordna föreläsningskurser för arbetsklassen; dock under följande vilkor:

att det understödsbelopp, som utgifves till hvarje anstalt eller förening, i allmänhet icke må öfverstiga 3,000 kronor för år räknadt; dock med rättighet för Kongl. Maj:t att, der särskilda förhållanden dertill föranleda, öka beloppet till högst 5,000 kronor;

att kommuner eller enskilde tillskjuta minst lika mycket som staten;

att anstaltens angelägenheter vårdas af en styrelse, som antager föreståndare och lärare;

att föreläsningarne ordnas regelbundet, visst antal timmar i veckan under fem till åtta månader och i väl afpassade kurser;

att anstalten förfogar öfver kunniga och dugliga, för denna undervisning lämpliga lärarekrafter samt tillräcklig och passande undervisningsmateriel;

att alla politiska och religiösa strider eller förhandlingar vid föreläsningar eller undervisningen varda förbjudna; samt

att anstalten eller föreningen skall vara skyldig att underkasta sig de vilkor och kontroller, som i öfrigt af Kongl. Maj:t pröfvas nödiga eller lämpliga, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen beviljat ett extra anslag för år 1886 af 15,000 kronor, att användas till understöd åt sådana anstalter eller föreningar, som anordna föreläsningskurser för arbetsklassen; dock under följande vilkor:

att det understödsbelopp, som utgifves till hvarje anstalt eller förening, icke får öfverstiga 3,000 kronor för år räknadt;

att kommuner eller enskilde tillskjuta minst lika mycket som staten;

att anstaltens angelägenheter vårdas af en styrelse, som antager föreståndare och lärare;

att föreläsningarna ordnas regelbundet, visst antal timmar i veckan under fem till åtta månader och i väl afpassade kurser;

att anstalten förfogar öfver kunniga och dugliga, för denna under-

visning lämpliga lärarekrafter samt tillräcklig och passande undervisningsmateriel;

att alla politiska och religiösa strider eller förhandlingar vid föreläsningarna eller undervisningen varda förbjudna; samt

att anstalten eller föreningen skall vara skyldig att underkasta sig de vilkor och kontroller, som i öfrigt af Kongl. Maj:t pröfvas nödiga eller lämpliga.»

Stockholm den 7 Maj 1885.

På Stats-Utskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.
